

باکو بدنال تقویت دالان ترانزیتی ترانس خزر

جمهوری آذربایجان، ترکیه و گرجستان در سال های اخیر برای حداکثر استفاده از ظرفیت های ترانزیتی خود، برای راه اندازی دالان ترانس خزر شرق غرب با هدف انتقال بخشی از محموله های چین و کشورهای آسیای مرکزی از طریق دریای خزر و خاک سه کشور به اروپا و بالعکس تلاش می کنند.

آران نیوز- وزیر اقتصاد جمهوری آذربایجان روز گذشته در شهر قارص ترکیه با وزیر راه و حمل و نقل این کشور دیدار کرد، روز دوشنبه نیز راهی گرجستان شد، هدف اصلی سفر شاهین مصطفی در این سفرها، افزایش حمل و نقل ترانزیتی و تقویت دالان ترانس خزر اعلام شده است. وزارت اقتصاد جمهوری آذربایجان، روز گذشته گزارش داد که مصطفی اف در دیدار با احمد آرسلان وزیر راه و حمل و نقل ترکیه درباره توسعه بیش از پیش روابط جمهوری آذربایجان و ترکیه در همه زمینه از جمله در حمل و نقل ترانزیتی بحث و تبادل نظر کرد. وی در این دیدار با تاکید بر افزایش حجم حمل و نقل ترانزیتی از طریق کامیون ها در مسیر ترکیه به کشورهای آسیای مرکزی و بالعکس، افزود: بر اثر ایجاد زیر ساخت های حمل و نقل ترانزیتی در منطقه از جمله خطوط ریلی، جاده ها و نیز بندر بین المللی بازرگانی الت در خاک جمهوری آذربایجان شرایط خوبی برای افزایش حجم حمل و نقل محموله ها فراهم شده است.

در این دیدار همچنین اهمیت ادامه فعالیت ها در زمینه توسعه دالان حمل و نقل ترانزیتی و بازرگانی ترانس خزر شرق غرب مورد بررسی قرار گرفت. سپس هیات جمهوری آذربایجان به سرپرستی شاهین مصطفی اف وزیر اقتصاد این کشور برای ادامه مذاکرات راهی گرجستان شده است؛ در این سفر مسایل گسترش همکاری دو کشور در حوزه حمل و نقل ترانزیتی بررسی خواهد شد.

** دالان ترانس خزر و رقابت با ایران

توافقنامه ریلی و همکاری بنادر میان سه کشور قزاقستان، گرجستان و جمهوری آذربایجان در راستای اجرایی کردن طرح کریدور «ترانس خزر» فروردین ماه امسال امضا شد. چین به دنبال کریدورهای ترانزیتی برای تجارت بین المللی خویش است و در این چارچوب اروپا یکی از بزرگترین بازارهای هدف محسوب می شود، اما موضوع این است که مسیر جاده ای ایران به منزله راهی کم هزینه و امن در حال کنار گذاشته شدن از کریدورهای بزرگ بین المللی است.

کریدور «ترانس خزر» چین را به قزاقستان، جمهوری آذربایجان، گرجستان، ترکیه و سپس اروپا متصل خواهد کرد. بعد از امضای توافقنامه یاد شده در باکو، الهام علی اف، رئیس جمهوری آذربایجان در جریان دیدار با همتای قزاق خود گفت که هر دو کشور قزاقستان و جمهوری آذربایجان در حال انجام کار بزرگی برای تقویت همکاری های منطقه ای از مسیر ترانزیت، پروژه های انرژی و پروژه های مربوط به توسعه اقتصادی هستند.

با اجرای این توافقنامه در آینده ای نه چندان دور به وسیله یک سیستم حمل و نقل دریایی - ریلی - جاده ای می توان محصولات آسیای مرکزی را از بندر آکتائو و کروک قزاقستان به بندر باکو در جمهوری آذربایجان منتقل و سپس با دو خط آهن گرجستان و ترکیه به نقاط مختلف اروپا منتقل کرد.

مسیری که بدون عبور از خاک ایران و روسیه، چین و آسیای مرکزی را به اروپا متصل خواهد کرد و طرحی است که حمایت اتحادیه اروپا را نیز با خود دارد. رئیس راه آهن قزاقستان در باکو گفت: این کشور قصد دارد تا سال 2017 بیش از 450 هزار تن محصولات نفتی از بندر کروک به جمهوری آذربایجان و گرجستان منتقل کند. بندر کروک با مساحت 40 هکتار در مسیر کریدور «ترانس خزر» از اهمیت زیادی برای این طرح حمل و نقل بین المللی برخوردار است.

این بندر جدید نسبت به بندر آکتائو به بندر باکو نزدیک تر است و کالاها بین بندر کروک و باکو ظرف 18 ساعت جابه جا می شوند.

این پروژه در طرف مقابل کریدور «تراسیکا» است. طرحی که شامل پنج کشور آسیای مرکزی، ایران و سه کشور قفقاز و چهار کشور اروپایی بلغارستان، اوکراین، رومانی، مولداوی و ترکیه بود. ایران در این طرح به منزله تنها مسیر جاده ای که این کشورها را از شرق تا غرب به یکدیگر متصل می کند، نقش کلیدی داشت.

** راه لاجورد

شواهد حاکی از آن است که آسیای مرکزی در همسایگی با چین در طرح ترانزیتی بین المللی این کشور برای اتصال به اروپا نقش قابل ملاحظه ای را ایفا خواهد کرد. در همین چارچوب طرح های حمایت شده از سوی غرب همچون «ترانس خزر» یا «راه لاجورد» و همچنین طرح «راه ابریشم جدید» و اتصال آسیای مرکزی به جنوبی بدون حضور ایران است.

ترکیه برای دسترسی به آسیای مرکزی بدون حضور ایران، در نشستی در ترکمنستان مسیر «راه لاجورد» را معرفی کرده است.

«راه لاجورد» افغانستان را از مسیر ترکمنستان، جمهوری آذربایجان و گرجستان به دریای سیاه و در نهایت از مسیر ترکیه به دریای مدیترانه و اروپا متصل می کند. این مسیر تاریخی تجارت سنگ لاجورد بدخشان است. آنکارا با تکیه بر انجمن کشورهای ترک زبان، با شعار اتصال این کشورها از ارومچی تا استانبول، «طرح راه لاجورد» را مطرح کرده است که در آن با اتصال بنادر ترکمن باشی ترکمنستان و آکتائو قزاقستان به بندر باکو، مسیر جاده ای ایران حذف خواهد شد.

علاوه بر اینها طرح خطوط لوله گاز از بستر دریای خزر مطرح شده است. خطوط انرژی و ایجاد منابع جدید انرژی بدون نیاز به گاز روسیه و مسیری که از خاک این کشور عبور نکند و گاز آسیای مرکزی را به اروپا منتقل کند مورد حمایت اتحادیه اروپا و آمریکا قرار دارد و در طرف مقابل ایران و روسیه با مطرح کردن موضوعات زیست محیطی دریای خزر و همین طور توافق نکردن بر سر همه کشورهای ساحلی با این طرح، مخالفت کرده اند.